

Motion till riksdagen 2009/10:Fi208

av **Magdalena Andersson (m)**

Översyn av lagen om offentlig upphandling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anføres i motionen om att förbättra lagen om offentlig upphandling

Motivering

Den offentliga upphandlingen omsätter stora värden. Idag köper statliga och kommunala myndigheter och allmännyttiga bolag varor och tjänster för 450–500 miljarder kronor. För att medborgarnas skattepengar ska användas så effektivt som möjligt finns lagen om offentlig upphandling – LOU. Syftet med den är att garantera fri konkurrens, öppenhet och motverka korruption. En dåligt fungerande upphandling kan medföra bristande konkurrens och onödiga kostnader.

Den offentliga upphandlingen har en stor ekonomisk betydelse, och det är angeläget att upphandlingarna fungerar effektivt. En väl fungerande upphandling främjar utvecklingen av ett konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv och bidrar till en effektiv användning av allmänna medel. Idag upplever dock många – både upphandlande myndigheter och leverantörer – att det finns problem förknippade med LOU.

Konkurrensverkets bedömning är att de främsta problemen på upphandlingsområdet är dels en bristande regelefterlevnad, dels att potentialen för en god konkurrens inte utnyttjas fullt ut. Följden av detta är att de bakomliggande syftena med upphandlingsreglerna inte uppnås, vilket ytterst drabbar samhället och skattebetalarna.

Stockholms Handelskammare anser att det fortfarande finns en rad problem med den offentliga upphandlingen som gör att många företag inte finns med på denna marknad. Man anser att den offentliga upphandlingen i Sverige i vissa fall fungerar direkt dåligt och i strid med EG-rätten. Det beror bland

Fel! Okänt namn på

annat på bristande kompetens hos dem som sköter upphandlingen. Det finns också oklarheter i blandningen mellan politik och juridik som inte alltid går ihop. Krav på miljövänliga alternativ eller närproducerat är svåra att förena med principen om lägsta pris. Lagen ger ingen vägledning om hur dessa faktorer skall vägas mot varandra. Detta ger en rättsosäker situation och dålig förutsebarhet enligt Handelskammaren.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) anser att lagen om offentlig upphandling (LOU) "är en snårskog" och har därför föreslagit tillsammans med Ekonomistyrningsverket och Verket för förvaltningsutveckling fyra förenklingar av LOU. I en debattartikel från 2008 redovisar man sin uppfattning att regelverket är så svåröversiktligt och tekniskt komplicerat att det krävs expertkunskaper för att ro en upphandling i hamn och att kostnaden för vissa upphandlingar inte står i proportion till den ekonomiska besparingen som konkurrensutsättningen medför. Det är ett tydligt tecken på att systemet måste förenklas.

Även på leverantörssidan finns brister och problem enligt SKL. Små företag med liten kunskap om offentlig upphandling är ofta möjliga leverantörer. Men en offentlig upphandling kräver både tid, kvalificerad kunskap och resurser, vilket ofta hindrar dessa mindre företag från att delta. Upphandlingsprocessen kan innebära mycket stora påfrestningar och att små företag slås ut. Ett par av de förenklingar SKL föreslår är bl.a. att bryta ut kapitel 15 i LOU och att tillåta direktupphandling för upp till 600 000 kronor med krav på dokumentation som visar att konkurrensen tagits tillvara.

Slutsats

För offentligt finansierade verksamheter är det viktigt att pengar används på bästa sätt. Ett grundläggande syfte med LOU är att skattemedel ska användas effektivt. Lagen ska dessutom främja konkurrens. Idag finns starka skäl att tro att detta syfte inte fullföljs fullt ut.

Konkurrensverket, Stockholms Handelskammare och SKL har pekat på flera brister i den offentliga upphandlingen. Den komplicerade lagstiftningen behöver därför ses över och ändras. LOU fyller en viktig funktion. Den behöver därför bli tillgänglig så att den på allvar kan värna både konkurrens och en effektiv offentlig upphandling. Lagen om offentlig upphandling behöver därför ses över.

Stockholm den 25 september 2009

Magdalena Andersson (m)